

Dėkojame „Respublikai“ už dėmesį ir ryžtą, linkėdami sėkmės vienijant visuomenę į naują Sąjūdį, ir kviečiame visus patriotinius judėjimus palaikyti šią kilnią iniciatyvą

Praėjusių metų lapkričio 9-ąją „Respublika“ išspausdino mūsų – Sausio 13-osios Draugijos – kreipimąsi „Suburk, Respublika, visus, kam vėl skauda dėl Lietuvos“. Esame dėkingi „Respublikos“ žmonėms, kad mūsų balsas buvo išgirstas ir mūsų skausmas buvo supastas: „Respublikoje“ atsirado visuomeninės redakcinės kolegijos tribūna, skirta Lietuvos visuomenės pilietinio sąmoningumo ugdymui ir opių mūsų valstybei problemų bei pasiūlymų, kaip tas problemas būtų galima spręsti, aptarimui. Ta tribūna svariai papildė ir reikšmingai palaikė „Respublikos“ žmonių vykdomą kilnią visuomenės objektyvaus informavimo ir pilietinio švietimo bei tautinės savimonės ugdymo veiklą, kam laikraštyje visada buvo skiriama daug nuoširdaus dėmesio ne tik jo darbuotojų aktualiuose ir įtaigiuose straipsniuose, bet ir specialioje rubrikoje „Su Žalgiriu – už Lietuvą“, aktualių mūsų Tautai ir valstybei diskusijų klube.

Nauja „Respublikos“ tribūna jau spėjo labai prasmingai pasinaudoti ne tik garbūs visuomeninės redakcinės kolegijos nariai, bet ir eilė jos svečių, išgirdusių mūsų kvietimą ir nusprendusių atsiliiepti į jį. Tai mus ypatingai nudžiugino, nes sustiprino viltį, jog dar įmanoma pažadinti ir vėl sutelkti pasimetusią ir išsivaikščiojančią mūsų Tautą, suburiant ją dar vienam žygdarbiui, kuris pratęstų Atgimimo Sąjūdžio laikais pradėtus, bet po to taip nemokėsiškai ir net nusikalstamai sužlugdytus Lietuvos valstybės atkūrimo darbus. Tą viltį stiprina ne tik vis dažniau pasigirstantys ir vis atviriau bei garsiau tariami rimto susirūpinimo savo Tautos ir valstybės ateitimi žodžiai, bet ir darbai, skatinantys mūsų visuomenės vienijimąsi „vardan tos Lietuvos“ ir jos pilietinį apsisprendimą gyvybiškai svarbiais mūsų Tautai ir valstybei klausimais.

Ypač džiugina didelio būrio patriotiškai nusiteikusių mūsų visuomenės narių atliktas kolektyvinis žygdarbis: buvo surinktas neįtikėtinais didelis skaičius – daugiau nei 320 tūkstančių – parašų, reikalingų paskelbimui Tautos Referendume dėl mūsų tėvų, senelių ir protėvių mums patikėtos Lietuvos Žemės išsaugojimo ir dėl teisės Tautai išreikšti savo valią ne tik popieriuje, bet ir realiam gyvenime įtvirtinimo. Tai pavyko padaryti, įveikiant visas kliūtis, kurios buvo specialiai sugalvotos, kuriant būtent tokį referendumą įstatymą, kad teisę skelbti referendumą Tauta lyg ir turėtų, bet ją realiai pasinaudoti niekaip negalėtų, ir kurios begėdiškai įžūliai buvo dar ir papildomai kuriamos parašų rinkimo ir jų legitimumo tikrinimo metu, kai buvo pastebėta, jog anksčiau sugalvotų ir „įteisintų“ kliūčių referendumo sužlugdymui gali ir nepakakti. Nors „valdančiojo elito“ vykdyta „antireferendinė“ propaganda ir gąsdinimai atbaidė nemažą dalį mūsų visuomenės nuo pasirašymo už referendumo paskelbimą, tačiau toks piktnaudžiavimas valdžia ir toks įžūlus kai kurių veikėjų, kadaise vaidinusių „Tautos dievukus“ ar net „Tautos tėvus“, melas daugeliui mūsų piliečių pagaliau „atvėrė akis“ ir jie pagaliau pradėjo suprasti, jog jų niekas neišgelbės, jei jie nepradės gelbėtis patys, nes buvę „dievukai“ juos ne tik apgavo, bet ir toliau begėdiškai apgaudinėja.

Ar girdite, ar suprantate, Tautos valios ir jos teismo paniškai bijantys ponai, drįstantys vis dar laikyti ir vadinti save „Tautos žiedu ir protu“, geriau žinančių už pačią Tautą, ko jai reikia, o iš tikrųjų esantys godžiais Tautos engėjais, vergiškai tarnaujančiais užsienio galingiesiems, žiūrintiems į Lietuvą kaip į eilinę ekonominę savo koloniją?! Tai reiškia, jog Lietuva vėl jau bunda ir jūsų savivalei ateina galas! Konstitucijos nuostata „Suverenitetas priklauso Tautai“ nustoja būti tik skambia fraze popieriuje ir pradeda, kaip ir privalo, būti realybės faktas: iškovojoji savo valstybei nepriklausomybę ir po to savo „vadų“ skaudžiai apgauta Tauta atsigauna nuo hipnozės ir pradeda kurti savivaldos sistemą. Tą sistemą siūlytume kurti, pradedant „nuo apačios“, kaip aprašo savo straipsnyje „Piliečių pasiūlymas Tautai“ („Respublika“, 2013.12.28, Respublikos redakcinės kolegijos tribūna, Nr.4) mūsų bendramintis ir bendražygis Jonas Gedminas Punys. Tokia sistema tarnautų savo valstybės piliečiams, nes leistų jiems pareikšti ir vykdyti visuomenės daugumos valią, ir kardinaliai skirtųsi nuo dabartinės, „iš viršaus“ visuomenei grupės godžių „apsukruolių“ primestos valdymo sistemos, paverčiančios valstybės piliečius beteisiais tų „apsukruolių“ ir turtingų

jų globėjų tarnais, privalančiais paklusniai vykdyti „iš viršaus“ nuleidžiamus įsakymus, pavadintus „įstatymais“ ir todėl paskelbtais „teisėtais“, nors nesančiais nei teisingais, nei išmintingais.

Argi galima laikyti teisingu ir išmintingu taip vadinamojo „Konstitucinio teismo“ „išaiškinimą“, jog būtina pirmoje eilėje padidinti jau dabar dešimtį tūkstančių litų siekiančias to „teismo“ narių bei kitų aukštų „valdžios ponų“ algas, atidedant galą su galu niekaip nesuduriančių senukų pensininkų sumažintų ir tik keletą šimtų litų tesiekiančių pensijų kompensavimą neapibrėžtam „protingam laikui“, matyt, tikintis, kad tie senukai, neturėdami pakankamai lėšų vaistams ir maistui, sparčiau keliaus Anapilin ir tokiu būdu tų senukų per jų gyvenimą uždirbto turto daugiau liks valdžią uzurpavusiems ponams, įtvirtinusiems „įstatymą“, jog jiems tarnaujančio jų pasiskirto „Konstitucinio teismo“ sprendimai „yra galutiniai ir neapskundžiami“? Ar galima nelaikyti nusikalstama tokią valstybės valdymo sistemą, kurioje praradę sąžinę ir gėdos jausmą valdžios ponai taip akivaizdžiai akiplėšiškai tyčiojasi iš savo piliečių, teigdami, jog jie supranta tokio sprendimo savanaudiškumą ir neteisingumą, tačiau nieko negalintys padaryti su „Konstitucinio teismo jiems pakišta kiaule“ ir todėl „su skaudančia širdimi“ privalantys pasididinti sau daugiatiūkstantines algas?!

Todėl mes, nukentėjusieji, ginant savo valstybės nepriklausomybę ir jos piliečių laisvę nuo okupantų priespaudos ir agresijos, dabar vėl jaučiame pareigą kviesti visus dorus ir save gerbiančius Lietuvos piliečius apsiginti nuo savų savanaudžių, tarnaujančių pasaulio galingiesiems, kuo toliau, tuo labiau įžulėjančios savivalės. Laikas parodyti jiems, kad nesame absoliutūs kvailiai ir bevaliai, iš kurių galima visą laiką nebaudžiamai tyčiotis, nesulaukiant jokio rimto pasipriešinimo.

Prisimindami tą garbingą laikmetį, kai mes taikiu būdu gynėme savo valstybės nepriklausomybę ir sugebėjome parodyti savo jėgą bei įrodyti savo tiesą, mes tikime, jog ir šį kartą sugebėsime taikiu būdu pakeisti įvykių eigą savo šalyje anksčiau, negu pradės kartotis 2009-ųjų metų sausio 16-oji, kada mūsų valdžios ponai, kuriuos mes 1991-aisiais metais gynėme nuo okupantų, buvo priėmę sprendimą guminėmis kulkomis gintis nuo protestuojančios apgautų ir nuskriaustų savo valstybės piliečių minios, įsiutintos konservatorių ir liberalų Vyriausybės „naktinių reformų“ skaudžiomis pasekmėmis.

„Švytuoklės principu“ besikaitaliojančiam „valdančiajam elitui“ jaučiu pareigą pakartoti įspėjimą, išsakytą 1991.10.06 savo laiške, rašytame Sausio 13-osios Brolijos vardu tuometiniams mūsų valstybės vadovams, V. Landsbergiui ir G. Vagnoriui, kad nevalia žaisti su ugnimi, nes galima sukelti tokį gaisrą, kurio suvaldyti jau nebegalėsime. Dabar, gramzdindami valstybę į skolas, jūs dar sugebate tokio gaisro išvengti, tačiau kas bus, kai tos skolos pasieks tokį lygį, kad niekas nieko mums nebeskolins ir chroniškos bedarbystės išaugintos atpratintų nuo bet kokio darbo ir įpratusių gyventi tik iš pašalpų „liumpenproletarų“ minios siūbtelės iš jau pradėjusių masiškai grūti dar sovietmečiu statytų daugiabučių į gatves, triukšmingai ir grėsmingai reikalaudamos: „Duonos, pastogės, svaigalų ir žaidimų!“? O taip atsitikti tikrai gali, kai nebebus iš ko mokėti pensijų ir bedarbystės pašalpų.

Ir tai – ne tik Lietuvos problema. Net tokioje turtingoje valstybėje kaip JAV bankrutuoja kai kurie miestai, dar neseniai buvę klestinčiais pramonės centrais. Šiuolaikinis kapitalizmas, kadaise buvęs techninio ir ekonominio progreso variklio, skatindamas nieko nesukuriančias finansines spekuliacijas, besaikį vartojimą ir daugumos visuomenės mąstymo debilizavimą bei moralinį degradavimą, kuo toliau, tuo labiau išsigimsta į parazitinę santvarką ir veda pasaulį prie katastrofos. Jos išvengti galima tik pakeičiant debilizuojamų ir jau debilizotų individų minių požiūrį į gyvenimą bei jo prasmę ir grąžinti žmonėms atsakingumo jausmą už savo, savo šeimų, savo valstybių ir visos žmonijos bei visos mūsų planetos likimą ne tik šiandien, bet ir ateityje.

Tokius pokyčius žmonių sąmonėje, paverčiančius kovojančių vienas prieš kitą godžių ir savanaudiškų individų minias į save išmintingai valdančių sąmoningų piliečių visuomenę, gali generuoti tik kardinalūs pasikeitimai santykiuose tarp žmonių, t.y. žmonijos perėjimas nuo ją materialiai ir dvasiškai skurdinančios atskirų individų ir jų grupių tarpusavio kovos dėl sparčiai senkančių žmonijos egzistavimui reikalingų ir tuo pačiu metu nusikalstamai lengvabūdiškai

iššvaistomų resursų prie geranoriško bendradarbiavimo ir savivaldos sistemos kūrimo, pradedant ją kurti ne primetant „iš viršaus“ stipresniųjų valią silpnesniems, o žmonėms laisva valia buriantis „nuo apačios“ bendram darbui į hierarchinę vis didėjančių bendrijų sistemą, sudarytą iš šeimų, kaiminių ir t.t., vadovaujantis „auksinės taisyklės“, laisvanoriško jungimosi, subsidiarumo bei tikros demokratijos principais, ir dabar vykdomo savanaudiškos hedonistinės trumparegiškos filosofijos propagavimo pakeitimas į žmogui ir žmonijai svarbių vertybių išmintingo humanistinio vertinimo hierarchinės skalės žmonių sąmonėje atstatymą bei įtvirtinimą, dėl ko žmogui kaip gyvai būtybei įgimtas egoizmas taptų jo kilnumą ir altruizmą skatinančiu stimulu.

Cia suformuluotą gana sudėtingų teiginių teisingumą bei tokios dabar egzistuojančių santykių tarp žmonių pertvarkos būtinybę ir galimybę galima įrodyti, remiantis mokslu apie organizacinių sistemų funkcionavimo dėsningumus ir sisteminio modeliavimo rezultatais. Su malonumu sutikčiau dalyvauti rimtoje diskusijoje šiomis temomis, jei „Respublikos“ redakcija nuspręstų, jog tokia diskusija būtų naudinga, ir ją organizuotų. Jau dabar baigiu ruošti kelių dešimčių puslapių apimties straipsnį, rašomą Nukentėjusiųjų 1991-ųjų sausio 13-ąją draugijos užsakymu, pavadintą „Kas ir kodėl skauda nukentėjusiems 1991-aisiais metais, ginant Lietuvos laisvę“, papildantį anksčiau parašytus mano straipsnius „Juodos mintys prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę“, „Ar galėjo būti kitaip?“, „Ką daryti, kad būtų kitaip?“ bei laiškus – pasiūlymus, rašytus mūsų valstybės vadovams. Manau, kad tuose straipsniuose bei laiškuose išdėstytos mintys dar ne visai paseno ir todėl gali būti aktualios ir šiandien. Tikiuosi, jog redkolegija jomis irgi pasinaudos.

Taip pat manau, kad visuomenei būtų naudinga susipažinti ir su kai kuriais sistemotyros mokslo nustatytais bendrasisteminiais dėsniais, kurių žinojimas padėtų rasti atsakymus į daugelį žmonių aktualių klausimų.

Pavyzdžiui, vienas pagrindinių bendrasisteminių dėsnių teigia, jog, objektams jungiantis į sistemą ir atsirandant sąveikavimui tarp jų, atsiranda reiškinių bei savybių, priklausančių atsiradusiai sistemai ir nebuvo turimų tuose objektuose, iš kurių ta sistema sudaryta, todėl priklausančių ne tiek nuo tų objektų savybių, kiek nuo tų objektų sujungimo bei sąveikavimo būdo.

Pailiustruosiu šį teiginį konkrečiais pavyzdžiais, paimtais iš įvairių sričių.

Pavyzdys iš chemijos. Vandenis yra dujos, kurios dega net sprogdamos. Deguonis – irgi dujos, kurios labai reikalingos degimui, nes be jų degimas vykti negali. Sujungę du vandenilio atomus su vienu atomu deguonies, gauname sistemą – vandens molekulę, iš kurių sudarytas vanduo ne tik nedega, bet tinka gaisro gesinimui.

Pavyzdys iš technikos. Dalys, iš kurių sudaryta sistema, vadinama lėktuvu, paimtos atskirai, savybės skristi neturi, tačiau pats lėktuvas skrenda, kai tos dalys tampa atitinkamai sujungtos. Vadinasi, savybė skristi – sisteminė lėktuvo savybė.

Pavyzdys iš biologijos. Nei vyras, nei moteris, paimti atskirai, negali generuoti vaikų. Tačiau sujungus tą porą į sistemą, vadinamą šeima, vaikus „gaminti“ jau galima. Tokiu būdu žmonių populiacija, sudaryta iš žmonių, galinčių egzistuoti kaip gyvos būtybės tik tam tikrą neilgą laiką, įgyja savybę pratęsti ir išsaugoti save.

Į dabar dažnai keliamą klausimą, ar dviejų vienai lyčiai priklausančių ir drauge gyvenančių žmonių porą galima vadinti šeima, vadovaudamiesi sisteminiu požiūriu, gauname neigiamą atsakymą, kadangi toks žmonių junginys yra jau kitos rūšies sistema, turintis jau kitokias sisteminės savybes ir todėl privalantis turėti ir kitonišką pavadinimą. Pavyzdžiui, gėjų sanglaudą būtų galima vadinti „gėja“, o lesbiečių – „lesba“, ir tai leistų atskirti natūralią sistemą „šeima“ nuo naujadarų. Kad šeima yra natūralus, o ne dirbtinis junginys, patvirtina tas faktas, jog ne tik žmonės, bet ir daugelis kitų gyvūnų, pavyzdžiui, paukščiai, kuria šeimas, kurios suka lizdus savo palikuonims perėti ir auginti, jungiantis skirtingų lyčių individams. Kad suktų bendrą lizdą vienos lyties paukščiai, neteko regėti.

Pavyzdys iš organizacinių sistemų srities. Jei organizacijos (pavyzdžiui, valstybės) valdymo sistemą kursime „iš viršaus“, t.y. „viršuje“ sprenddami ir „nuleisdami“ nurodymus, kaip tą

organizaciją sudarantys žmonės privalo jungtis ir elgtis, tai gausime organizaciją, kurioje žemiau esantys pavaldiniai privalės tarnauti aukščiau esantiems valdininkams, ir kurioje, nori – nenori, atsiras galimybės valdininkų piktnaudžiavimui savo padėtimi ir kai kurie valdininkai tomis galimybėmis anksčiau ar vėliau pradės naudotis, nes nelengva atsispirti tokiai pagundai. Jei organizacija formuosis žmonėms laisvu noru jungiantis „nuo apačios“ todėl, kad galėtų atlikti tokius jiems reikalingus darbus, kurių pavieniui atlikti neįmanoma ar būtų žymiai sunkiau negu bendromis jėgomis, tai tokioje organizacijoje strateginiai sprendimai bus priimami tikrai demokratiškai, o tų sprendimų vykdyme organizatoriai bus atskaitingi juos išrinkusiems ir delegavusiems į organizatorių postus organizacijos nariams ir neturės galimybių tapti savo padėtimi piktnaudžiaujančiais valdininkais, nes už bandymus jais tapti, būtų atstatydinti iš savo postų.

Kai organizacijoje strateginiai sprendimai priimami „viršuje“, nedalyvaujant jų paieškoje, aptarime ir priėmimo „apačioms“, tai net tais atvejais, kai tie sprendimai yra teisingi ir, vertinant ilgoje laiko perspektyvoje, yra naudingi pačioms „apačioms“, tokie sprendimai dažnai lieka tik popieriuje, nes „apačios“, nesuprasdamos jų būtinumo ir naudingumo, nesistengia juos stropiai vykdyti.

Tačiau jei visuomenei reikalingų strateginių sprendimų paieškoje, aptarime ir priėmimo aktyviai dalyvauja ne tik visuomenės lyderiai, bet ir visuomenės „apačios“, kurios turės tuos sprendimus vykdyti, tai net tuo atveju, kai tie sprendimai reikalauja iš visuomenės „susiveržti diržus“ ar pasikelti mokesčius į visuomeninius fondus, dauguma organizacijos narių tuos sprendimus sąžiningai vykdo, nes laiko juos pačių priimtais ir naudingais ar neišvengiamai būtinais sprendimais.

Ir dar viena svarbi (galbūt net svarbesnė už anksčiau minėtas) sisteminė savybė tų organizacijų, kuriose „apačios“ aktyviai dalyvauja strateginių sprendimų priėmimo ir pačios sprendžia, kas organizacijai naudinga ar būtina ir kas nereikalinga: visai visuomenei dalyvaujant jai aktualių sprendimų priėmimo ir savivaldos sistemos tobulinime būtinai auga visuomenės pilietiškumas, jos atsakomybė už tai, kas ir kaip organizacijoje vyksta. Ir atvirkščiai, jei organizacijoje „apačioms“ paliekamas vaidmuo tik paklusnių vykdytojų tų sprendimų, kuriuos priima „viršus“, ne tik neatsiklausęs „apačios“ nuomonės, bet ir prieš jos valią, tai tokioje organizacijoje ilgainiui susiformuoja ne visuomenės pilietiškumas, o jos antipilietiškumas.

Čia aš pateikiau tik vieno bendrasisteminio dėsno pavyzdį ir tik kai kurias iš to dėsno išplaukiančias išvadas, nes šio straipsnio tikslas ir jo apimtis neleidžia man plėstis toliau. Tiems skaitytojams, kurie susidomėjo dėl šio mokslo jaunumo mažai kam Lietuvoje žinomą sistemotyros mokslu, rekomenduoju pažvelgti įmano tinklalapį internete adresu: <http://www.mif.vu.lt/~sukys>.

To mokslo įsisavinimas ugdo sugebėjimą sistemiškai mąstyti ir sisteminių požiūrį į mus supantį pasaulį. Sistemiškai mąstančiam žmogui pasaulis atrodo žymiai sudėtingesnis, nes jis pastebi žymiai daugiau sąryšių tarp pasaulį sudarančių objektų ir procesų, bet tuo pačiu ir žymiai suprantamesnis ir žymiai nuspėjamesnis, ypač jei pasitelkiamas kompiuterinis modeliavimas, leidžiantis aprėpti ir sujungti žymiai daugiau faktų ir ryšių tarp jų. Sistemiškai mąstantis žmogus todėl yra žymiai įžvalgesnis negu taip mąstyti nesugebantys žmonės.

Pavyzdžiui, sistemiškai mąstančiam žmogui akivaizdu, jog teiginys, kad Lietuvoje egzistuoja atstovaujamoji demokratija, yra gudriai užmaskuotas melas, skirtas paprastų piliečių mulkinimui. Juk pas mus atstovaujamoji demokratija tik vaidinama, organizuojant demokratinius rinkimus, suteikiančius galimybę rinkėjams pasirinkti iš nedemokratiškai sudarytų rinkiminių sąrašų, nuleidžiamų visuomenei „iš viršaus“, net neatsiklausus visos likusios visuomenės, ką ji tuose sąrašuose norėtų matyti.

Apie kokį visuomenės atstovavimą LR Seime galima kalbėti, jei praėjusios kadencijos Seime buvo 29 milijonieriai, o dabartiniame – 26, t.y. arti penktadalio visų Seimo narių, kai tuo tarpu mūsų visuomenėje milijonieriai ir milijardieriai sudaro tik apie 0,1% visų gyventojų? Vadinasi, mūsų Seime milijonierių yra apie 200 kartų „tirščiau“ negu visuomenėje. Tai ką

atstovauja mūsų Seimas?! Todėl nenuostabu, kad jame priiminėjami įstatymai, kurie tarnauja tiems, kurie turi pakankamai pinigų tokiems įstatymams „prastumti“.

Už didelius pinigus išlaikoma žiniasklaida taip pat mulkina žmones, kaltindama visuomenę už tai, kad ji nepakankamai sąmoninga ir į Seimą bei savivaldybių tarybas išsirinko „ne tuos“ atstovus. O kaip ji galėjo išsirinkti „tuos“, jei partijos, sudarydamos sąrašus, jų nepasiūlė, o patiems piliečiams siūlyti kandidatus į tuos sąrašus, kad po to visuomenė galėtų pasirinkti geriausius, teisė nesuteikta?

Tokia kandidatų sąrašų sudarinėjimo sistema, kokia dabar yra pas mus, galėtų būti priimtina, jeigu partijos būtų gausios ir joms priklausytų dauguma visuomenės. Bet mūsų visuomenėje žodis „partija“ nėra populiarus ir, prisimenant ne taip jau tolimą praeitį, turi neigiamo atspalvio šleifą. Todėl bendras visų partijų narių skaičius sudaro vos keletą procentų visos visuomenės. Būdamas negausios, mūsų partijos negali išsiversti be dotacijų, t.y. gyventi vien iš narių mokesčių. Todėl tokios partijos ir, tuo labiau, jų vadovybės, negali būti nepriklausomos nuo tų, kas turi daug pinigų ir gali sušelpiti partijų veiklą bei jų dalyvavimą rinkiminėse kampanijose. Todėl ir gauname, jog „yra kaip yra“. Kas pasėta mūsų „elito“ sukurtoje santvarkoje, tą ir pjauname. Ir pakeisti tokią „tvarką“ galime tik referendumais, sutelkę „apačias“, nes „viršus“ ne tik nieko nekeis, bet ir priešinsis visomis išgalėmis, pasitelkdamas net neleistinus metodus. Tą pasipriešinimą jau pajutome, siekdami, kad būtų paskelbtas referendumas dėl referendumų įstatymo pakeitimo.

Baigdamas šį savo straipsnėlį, parašytą ne tik savo, bet ir visos Nukentėjusiųjų nuo sovietų agresijos 1991-ųjų sausio 13-ąją vardu, norėčiau, dar kartą padėkodamas „Respublikos“ žmonėms ir jų vadovui V. Tomkui už visuomeninės redkolegijos sudarymą, išreikšti pageidavimą, kad ta redkolegija neapsiribotų vien tik progresyvios filosofinės minties skleidimu mūsų visuomenėje.

Nors toks šviečiamasis darbas yra labai reikalingas, nes, norint pakeisti žmonių veiksmus, pradžioje reikia pakeisti jų mąstymą, ir todėl labai džiugu, kad „Respublikos“ redkolegija taip entuziastingai ir pasiaukojančiai ėmėsi šios svarbios veiklos, tačiau dabartiniu istoriniu momentu aplinkybės susiklostė taip, kad vien žodžių, kad ir labai išmintingų, nepakanka. Plačioji mūsų visuomenė, būdama daug kartų skaudžiai apgauta gražiais žodžiais ir viliojančiais pažadais, tapo tokia nusivylusi ir abejinga viskam, išskyrus galimybę greitai gauti asmeninę materialinę naudą, kad jokiais žodžiais nebetiki ir todėl net neįsiklauso ir į tokius žodžius, į kuriuos vertėtų įsiklausyti. Todėl, jei norime, jog visuomenė mumis pradėtų pasitikėti ir atkreiptų dėmesį į mūsų žodžius, būtina padaryti ką nors reikšmingo ir jai naudingo, pavyzdžiui, laimėti kovą dėl referendumo arba dėl teisingumo atstatymo, priverčiant valdžią grąžinti kompensacijas už sumažintas pensijas bei atlyginimus anksčiau tiems, kuriems tos kompensacijos gyvybiškai reikalingos, negu tiems, kurie tų kompensacijų galėtų ir palaukti.

Neveikia mūsų žodžiai ir mūsų valdžios ponų, kai tuos žodžius išsako pavieniai asmenys ar negausių grupių atstovai, nes tie ponai puikiai žino, jog nieko jiems neatsitiks ne tik tada, kai jie mūsų žodžių neišgirs ar į juos neįsiklausys, bet ir tada, kai jie iš tų žodžių bei juos išsakiusių asmenų pasityčios. Kad įveiktume „Naujosios nomenklatūros“, pasiskelbusios „Tautos elitu“ ir tuo pretekstu uzurpavusios valdžią mūsų valstybėje, organizuojamą galingą pasipriešinimą Tautos norui ir valiai susigrąžinti iš jos pavogtą jai pagal Konstituciją privalantį priklausyti suverenitetą ir sugebėtume pasipriešinti Europos Sąjungai vadovaujančių biurokratų spaudimui panaikinti mūsų valstybės nepriklausomybę, paverčiant Lietuvą unitarinės centralizuotos valstybės periferiniu regionu bei galingų tarptautinių korporacijų ekonomine kolonija, mūsų Tautai būtina suvienyti patriotines jėgas, dabar išsibarsčiusias į daugybę nepakankamai gausių judėjimų, suburiant naują Sąjūdį. Būtent apie tai buvo kalbama jau minėtame mūsų kreipimesi „Suburk, Respublika, visus, kam vėl skauda dėl Lietuvos“.

Mes labai tikėjomės, kad „Respublikos“ visuomeninė redkolegija, susikooperavusi su patriotiniu judėjimu „Su Žalgiriu – už Lietuvą“, imsis ne tik dabar labai reikalingos savišvietos bei visuomenės švietimo, bet ir visų, „kam skauda dėl Lietuvos“, vienijimo misijos. Norėdamas dar

kartą atkreipti dėmesį į tokios misijos reikalingumą ir svarbą, aš Sausio 13-osios draugijos vardu ne tik rašiau, bet ir kalbėjau Redkolegijos organizuotame susitikime su skaitytojais. Tačiau į tą savo ir Draugijos kreipimąsi išgirdau tokį prof. V. Radžvilo atsakymą:

„Redkolegija turi būti mąstymo vieta, tautos moralinės ir intelektualinio autoriteto kaupimo vieta. Čia bus „Respublikos“ redkolegija, o ne koks nors politinių judėjimų atstovavimo organas, nes šiandien Lietuvoje reikia nacionalinės ideologijos ir iš esmės bent jau veiksmų programos“.

Apie tai, kad įvairių patriotinių judėjimų vienijimosi į naują Sąjūdį, kiekvienam judėjimui neprarandant savo tapatybės ir savarankiškumo, bei visų tų judėjimų deleguotų atstovų „Apskritojo stalo“, skirto bendro veiksmų plano aptarimui ir sudarymui, idėjas dabartinė „Respublikos“ redkolegija ignoruoja, (tiksliau, dalis jos narių, nes, kiek žinau, kai kurie jos nariai mūsų idėjas palaiko), galima spręsti ne tik iš čia pacituoto prof. V. Radžvilo pareiškimo bei iš jo neigiamo atsiliepimo parašų rinkimo dėl referendumo paskelbimo organizatorių adresu, bet ir iš to, kad redkolegijos paskelbtoje gana detalioje čia paminėto jos susitikimo su skaitytojais apžvalgoje net nė vienu žodeliu nebuvo užsiminta apie tame susitikime mano išsakytą Sausio 13-osios draugijos pasiūlymą – prašymą, kad „Respublika“, padariusi labai svarbų Lietuvai žingsnį, žengtų ir antrąjį: taptų ir labai reikalingų veiksmų, suburiančių „visus, kam vėl skauda dėl Lietuvos“, organizatoriumi bei visų patriotinių judėjimų ir juos palaikančių asmenų tribūna. Buvo nutylėtas ir mūsų pasiūlymas skirti laikraštyje puslapį, pavadintą „Jei aš būčiau valstybės vadovas, tai ...“ Dar sovietmečiu panašiu pasiūlymu buvo pasinaudojusi sąjunginė „Literaturnaja gazeta“, įvesdama puslapį „Jei aš būčiau direktorius“, tokiu būdu paskatindama visuomenės pilietinį aktyvumą ir žymiai padidindama laikraščio prenumeratorių skaičių. Ar tokie dalykai negalėtų būti naudingi ir Lietuvai, ir „Respublikai“?

Manau, kad tokie nutylėjimai atsirado ne atsitiktinai, panašiai, kaip neatsitiktinai didžioji dalis žiniasklaidos mūsų valstybėje tylėjo ir tebetyli apie parašų rinkimo dėl referendumo paskelbimo akciją. Tai Sausio 13-osios draugijai kelia didelį susirūpinimą.

Ir ne tik mūsų Draugijai. Šiame straipsnyje jau minėtas J. G. Punys, susipažinęs su čia pacituotu prof. V. Radžvilo pareiškimu ir pasidžiaugęs gana turiningu jo straipsniu „Surinkti Lietuva“, rašo:

„Ar tai reiškia, kad bus publikuojami tik Redkolegijos ir jai pažįstamų autorių straipsniai?

Jeigu taip, tai „surinkti Lietuvą“ bus sunku ir gali nepavykti visai. Nesakau, kad Redkolegija tiesmukiškai turėtų būti „koks nors pilietinių judėjimų atstovavimo organas“, t.y. juridinis asmuo, koordinuojantis pilietinius judėjimus. To nebūtina siekti. Tačiau „Respublika“ galėtų suburti ir globoti visus, „kam vėl skauda dėl Lietuvos“... Kaip tai organizuoti, siūlyčiau pagalvoti visiems. Vienas iš paprasčiausių būdų – skelbti pilietinių judėjimų mintis, pasiūlymus ir juos analizuoti.“

Pilnai sutikdamas su šiomis J. G. Punio mintimis, norėčiau jas dar šiek tiek papildyti. Jei dabartinė Redkolegija norėtų susikonscentruoti ties labai svarbiais ir labai reikalingais darbais, paminėtais aukščiau pacituotame prof. V. Radžvilo pareiškime, ir nepageidautų gaišti brangaus savo laiko, savanoriškai aukojamo labai svarbių Lietuvai problemų filosofinei analizei bei visuomenės švietimui, išskirdama to laiko dalį dar ir gana sunkiam ir dažnai nedėkingam susiskaldžiusios visuomenės vienijimui, galima būtų papildyti Redkolegijos gretas dar keliais asmenimis, kurie galėtų ir pageidautų savanoriškai tokiu darbu užsiimti, neužkraudami juo dabartinės Redkolegijos narių. Tikiuosi, jog tokių asmenybių atsirastų ir jų pastangos būtų rezultatyvios. Juk pavyko suvienyti daugelio gana skirtingų patriotinių judėjimų pastangas, renkant parašus dėl Tautos Referendumo paskelbimo, ir galime tik stebėtis ir didžiulis savo Tautą, kurioje atsiranda tiek daug idealistų, pasiryžusių aukoti savo laiką ir savo lėšas. Tėvynės labui, sulaukdami už tai daugiau patyčių nei teigiamo įvertinimo ir dėkingumo. Ačiū Dievui, dar gyva mūsų Tautoje Sausio 13-osios dvasia!

Dabar vėl reikėtų suvienyti jėgas, kad taip sunkiai surinktus parašus galėtume apginti nuo begėdiško tyčiojimosi ir iš tuos parašus rinkusių, ir iš tų parašų autorių, keliant vis naujus

reikalavimus, kuriuos „išradinėja“ mūsų valstybės „Naujamajai nomenklatūrai“ patarnaujantys, gerai apmokami „klapčiukai“, desperatiškai stengdamiesi ignoruoti Tautos valią ir įsiteikti savo ponams.

Dėkojame „Respublikos“ žmonėms, kad jie aktyviai prisideda prie šios labai svarbios patriotinės veiklos, paskelbdami eilę straipsnių, skatinančių visuomenės tautinį ir pilietinį aktyvumą bei porą kreipimūsi, kuriuos pasirašė žymūs mūsų visuomenės veikėjai. Tikimės, jog tie straipsniai ir tie kreipimai neliks be atgarsio, ir kviečiame kitus mūsų inteligentijos atstovus bei Kovo 11-osios Nepriklausomybės Akto signatarus irgi tarti svarų savo žodį, ginant Tautos teisę į suverenitetą. Aš, būdamas ne tik nukentėjęs nuo sovietinės agresijos per Sausio 13-osios įvykius, bet ir kelis kartus tremtas tremtinys bei keliolikoje sovietinių kalėjimų pabuvojęs politinis kalinys, asmeniškai kreipiuosi į savo vargo brolius ir seses – tremtinius ir politinius kalinius, primindamas, kad mes esame ypatingai atsakingi už tai, kaip mūsų Tauta naudojasi taip sunkiai atkovota laisve. Neturėtų leisti skriaudžiami ir tylėti pensininkai, iš kurių begėdiškai pasityčiojo „Tautos elitas“, o taip pat profesinės sąjungos ir įvairūs visuomeniniai judėjimai. Jei mes vieni kitiems padėsime, tai tapsime tokia jėga, su kuria privalės skaitytis ne tik Lietuvos, bet ir ES valdžia. Juk buvo laikai, kai mūsų reikalavimus buvo priversta tenkinti ir LTSR AT, ir LTSR Vyriausybė, kai mes išdrįsime nepaklusti Sovietų Sąjungos valdžiai ir neišsigąsti jos pasiųstų tankų ir iki dantų ginkluotų desantininkų. Ko bijome dabar? Nebijome nieko, tik kantriai laukėme. Tačiau ir mūsų kantrybė – ne begalinė.

Naudodamiesi proga, mes, Sausio 13-osios žmonės, norime padėkoti LR Seimo nariui ir rubrikos „Su Žalgiriu – už Lietuvą“ vedėjui Gediminui Jakavoniui už grupės Seimo narių, remiančių Tautos Referendumo idėją, subūrimą. Visos mūsų Draugijos narių vardu dėkoju visiems tiems Seimo nariams, kurie atsiliepė į G. Jakavonio kvietimą, o ypač tiems, kurie „vardan tos Lietuvos“ išdrįso pasielgti prieš savo partijų „vadukų“ valią ir padėjo savo parašus po G. Jakavonio pasiūlytu tekstu.

Kviečiame tuos Seimo narius, kurie dar neišdrįso palaikyti kilnios ir išmintingos iniciatyvos, pamąstyti apie tai, su kuo jie: su Tauta ar su Tautos išdavikais, pasirengusiais „už trupinį aukso, gardaus valgio šaukštą“ parduoti Lietuvą – jos jaunimą ir jos žemę – turtingiems užsienio ponams. Neišdegs! Nevalia tyčiotis iš Tautos! Tai labai pavojingas žaidimas su ugnimi, kuriai užsiliepsnojus, jos galima ir nebesuvaldyti. Paskaitykite „Respublikoje“ (2014.01.15) komentarus į jos redaktoriaus klausimą, paskelbtus straipsnyje „Liaudies balas - Dievo balsas“. Ar nejaučiate, kaip visuomenėje kaupiasi tyli neapykanta Tautos išdavikams? Juk jau buvo 2009-ųjų sausio 16-oji! Nejaugi iš jos nieko nepasimokėte?

Ne vieną iš dabartinio „elito“ mes savo kūnais gynėme ir apgynėme 1991-ųjų sausio 13-ąją, bet jūs mus apgavote ir dabar iš mūsų tyčiojates. Ar bus kas jus apgins dabar? Ir guminės kulkos gali jūsų nebeišgelbėti! Juk ir policijos pareigūnus, kurie privalo mus ir jus nuo nusikaltėlių saugoti, jūs jau ne vieną kartą esate apgavę ir iki šiol apgaudinėjate. Kurion pusėn jie stos, kai reikės pasirinkti: savo Tautą ar jos engėjus?

Susimąstykite, kol dar nevisai vėlu. Jei jums nebrangi Tėvynė, tai bent savo vardą ir savo „kailį“ branginkite.

Algirdas Šukys, Nukentėjusiųjų nuo sovietų agresijos 1991-ųjų metų sausio 13-ąją draugijos valdybos narys, buvęs daugkartinis tremtinys.

2014.01.16

P.S. Praėjo lygiai penki metai nuo 2009-ųjų sausio 16-osios, tačiau, atrodo, nei spaudoje, nei televizijoje, niekas apie tos dienos įvykius net neprisiminė. O prisiminti derėjo. Ir susimąstyti taip pat. Tą dieną iš tikrųjų „buvo šaudoma į savus“. O nubausti buvo tik tie, į kuriuos buvo šaudoma, bet ne tikrieji tų įvykių kaltininkai ir ne tie, kurie davė įsakymą šaudyti į savus žmones. Kodėl leidžiame taip vadinamajam „teisėtumui“ taip šaipytis iš teisingumo?

P.P.S. Pasinaudodami proga, kviečiame visų patriotinių judėjimų atstovus ir asmenis, norinčius dalyvauti tokių judėjimų bendradarbiavimo veikloje, į vaizdo konferenciją „Susiburkim, kam vėl skauda dėl Lietuvos“. Ji vyks 2014 metų sausio 31 dieną vienu metu Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio universitetų bei filialų nuotolinio mokymosi auditorijose nuo 13⁰⁰ iki 16⁰⁰ val. Konferencijos programoje:

- (a) Glaudesnių kontaktų užmezgimas tarp įvairių demokratinių judėjimų;
- (b) Parašų rinkimo dėl referendumo rezultatų ir tolimesnės veiklos aptarimas;
- (c) Savivaldos reformos klausimų aptarimas ir nutarimai.

Registruotis į konferenciją ir gauti detalią informaciją apie ją galima pas J. G. Punį <jonas.punys@ktu.lt>, tel. 8 385 57334 ir 8 685 00581.